

Ryszard Filas

**Konferencja pt. *Media regionalne i lokalne – tożsamość, wspólnotowość, podmiotowość* –
PWSZ Oświęcim, 9 czerwca 2011 r.**

W auli Collegium Primum Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. rtm. W. Pileckiego w Oświęcimiu (PWSZ) odbyła się konferencja naukowa poświęcona różnym aspektom funkcjonowania mediów regionalnych i lokalnych. Jednodniowa impreza, zorganizowana przez Zakład Mediów i Komunikowania Masowego Instytutu Politologii PWSM w Oświęcimiu oraz Ośrodek Badań Prasoznawczych i Zakład Genologii Dziennikarskiej Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, zgromadziła grono naukowców z kilku sąsiadujących ośrodków akademickich (UJ, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Śląski, ATH Bielsko-Biała) oraz – rzecz oczywista – uczelni oświęcimskiej, a także miejscowych praktyków – przedstawiciele świata mediów lokalnych i kultury.

Konferencję otworzył rektor PWSZ – prof. dr hab. Lucjan Suchanek, podkreślając wagę podjętej tematyki dla budowania tożsamości regionalnej i lokalnej.

Uczestnicy-referenci reprezentowali dosyć różne dyscypliny badawcze, co pozwalało naświetlić sytuację mediów regionalnych i lokalnych z wielu stron – medioznawczej, prawnej, językoznawczej i in., uwypuklając rolę tych mediów w budowaniu tożsamości, wspólnotowości i podmiotowości społeczności lokalnych.

W problematyce konferencji można wyróżnić dwa nurty: bardziej uniwersalny, medioznawczy oraz lokalny – oświęcimski.

Obrazy przedpołudniowe były podporządkowane współczesnym problemom mediów lokalnych w naszym kraju. W dwóch sesjach prowadzonych przez prof. dr hab. Macieja Kawkę i dra Pawła Mączyńskiego znalazło się miejsce na siedem referatów (o różnym poziomie ogólności) oraz gorącą dyskusję. Najogólniej sytuację mediów regionalnych i lokalnych naszkicował mgr Włodzimir Chorążki (UJ, wcześniej przez kilka dekad związany z Ośrodkiem Badań Prasoznawczych) w referacie pt. *Koncentracja rynku mediów lokalnych w pierwszej dekadzie XXI wieku*. Dr Ryszard Filas (OBP/IDiKS UJ) w swoim wystąpieniu zadał prowokujące pytanie *Czy w Polsce jest miejsce na lokalną telewizję komercyjną?* Z kolei dr Maciej Mączyński (PWSZ w Oświęcimiu) omówił istotne, a mało chyba znane implikacje prawnokonstytucyjne w referacie *Konstytucyjne zasady pomocniczości i decentralizacji a media lokalne*.

Dr Jarosław Pacuła (ATH) przedstawił wyniki swoich badań językoznawczych w referacie pt. *Językowe sygnały wspólnotowości i tożsamości lokalnej w tytułach prasy regionalnej* (na materiale prasy województwa śląskiego). Dr Joanna Dzierżyńska-Mielczarek (UJK Kielce) podniosła ważną kwestię podstaw ekonomicznych funkcjonowania tej prasy w referacie *Modele biznesowe w prasie lokalnej*. Dr Paweł Kuca (URz) podjął bardziej szczegółowy temat: *Ekskluzywne dwumiesięczniki regionalne jako konstrukcja reklamowa dla dzienników regionalnych i dopełnienie oferty programowej prasy regionalnej – na przykładzie województwa podkarpackiego*. Interesujące wyniki swych nowych badań nad prasą tzw. samorządową przedstawiła dr Joanna Kępa-Mętrak (UJK Kielce) w referacie *Kto finansuje, ten dyktuje... Prasa samorządowa w lokalnej komunikacji społecznej*. W tym nurcie mieścił się ponadto wieczorny referat mgr Alicji Myśliwiec (doktorantki UJ) pt. *E - Świnoujście, stanowiący studium lokalnego portalu internetowego*.

Popołudniowa część konferencji, prowadzona przez prof. dr hab. Zofię Kowalik-Kaletę oraz prof. UJ dr hab. Kazimierza Wolnego-Zmorzyńskiego, została zdominowana przez gospodarzy imprezy (osoby reprezentujące PWSZ w Oświęcimiu) i problematykę związaną z Oświęcimiem – jego mediami oraz medialnym obrazem, także w kontekście Holocaustu. Nieco powikłane dzieje lokalnego periodyku przedstawiła mgr Monika Bartosz pt. *„Głos Ziemi Oświęcimskiej” – dwadzieścia lat na lokalnym rynku wydawniczym*. Z kolei dr Jacek Urbiński przedstawił referat pt. *Wydawnictwa polityczne w Oświęcimiu po 1989 roku*. Mgr Zbigniew Klima wystąpił natomiast z referatem pokazującym mało znane aspekty kulturotwórczej roli Oświęcimia: *Analiza prasoznawcza ukazującego się w Oświęcimiu periodyku „Wołyń i Polesie”*. Był też wątek międzynarodowy, bowiem mgr Petra Polievkova wystąpiła z referatem nt. *Obraz Oświęcimia w słowackiej prasie codziennej* (wygłoszony w jęz. słowackim). W tym nurcie „oświęcimskim” mieści się końcowe wystąpienie prof. dr hab. Zofii Kowalik-Kalety (ATH Bielsko-Biała) pt. *Retoryka Holocaustu w reklamie w świetle interdyscyplinarności – analiza w ramach KAD*, pokazujące, jak współczesne kampanie reklamowe, głównie o przesłaniu społecznym, wykorzystują dyskurs o Holocaustie dla uzyskania mocy perswazyjnej przekazu, łamiąc dotychczasowe sacrum i tabu w kulturze polskiej i nie tylko. W dyskusji podkreślano nowatorstwo metodologiczne tego wystąpienia, wykorzystującego założenia nowej teorii interdyscyplinarnej – krytycznej analizy dyskursu (prof. dr hab. M. Kawka).

Jednodniowa konferencja zapewne spełniła dwa cele. Z jednej strony przypominała, że kwestia funkcjonowania mediów regionalnych czy lokalnych oraz ich roli w społeczeństwie, także w XXI wieku, w dobie multimediów, jest aktualnym wątkiem badawczym, znajdującym uznanie w oczach przedstawicieli wielu ośrodków akademickich. Z drugiej zaś strony, stanowiła okazję do prezentacji dorobku środowiska oświęcimskich naukowców i praktyków – ludzi mediów i kultury oraz ludzi zajmujących się symboliką Oświęcimia.